

„AZ, HOGY ÁTÉREZTEM A HALLGATÓK PROBLÉMÁIT, BIZTOS SOKAT SEGÍTETT A VELÜK VALÓ KAPCSOLATBAN” INTERJÚ SZARVAS BEATRIX-SZAL, AZ EGYETEM KORÁBBI DÉKÁNJÁVAL

SIPOS JÚLIA

2019. január 23-án beszélgetünk Dr. Szarvas Beatrix-szel a Statisztika Tanszéken, az egyetem főépületében. Hogyan kezdődött, milyen családi háttérből és milyen előtanulmányokból érkezett az egyetemre?

A Győr-Sopron megyei Koroncón születtem. Édesapám építőiparban dolgozott, ma úgy mondanánk, hogy vállalkozó volt, akkor azt mondtuk, hogy kisiparos. Én közgazdasági technikumban végeztem. A kor hagyományainak, a kor szellemének megfelelően a szüleim úgy gondolták, hogy egy lány menjen valami olyan középiskolába, ahol olyan végzettséget kap, amivel élete végéig dolgozni tud. Így kerültem én a közgazdasági technikumba 1964-ben. A középiskolában a tanáraink zöme fiatal pályakezdő volt, nem voltak elfásulva még a tanításban, többet akartak és többet is nyújtottak nekünk, mint ami kötelező volt. Ezért úgy gondolom, hogy kijelölték a pályám, ha továbbtanulok, akkor egyértelmű volt, hogy az a közzgazdász lesz. Negyedikben vált véglegessé továbbtanulási szándék. A jelentkezésem az MKKE-re nyújtottam be és felvételt is nyertem. Az ipar szakra jártam, tehát nem vagyok pedagógus végzettségű. Ami rám ragadt, az a tanszéki közösségből származik, nyilván egy véna azért volt.

Hogy emlékszik vissza az egyetemista- diákéveire?

Ha párhuzamba kellene állítani a mai hallgatói évekkkel, akkor az nem kifejezés, hogy egészen más, egy merev rendszer volt. Beléptünk egy agyonszabályozott rendszerbe, ami azt jelentette például, hogy beiratkozásnál beteretelődünk egy nagy terembe, felírták, így kell kitölteni az indexet. Választás nem volt, kötöttek voltak a tárgyak. Ettől eltekintve nagyon jó közösségünk volt. Akkor még – úgymond – állami csoportok voltak. Az előre kijelölés volt a csoportképző ismérv. A csoportunk – bár már az aranydiplomát is megkaptuk – a mai napig tartja a kapcsolatot. Most már, ahogy fogyunk, halálozunk, nem ötévente, hanem évente találkozunk. 22 fős volt a csoportunk. Szemben a mai csoportokkal, már csak a létszámból adódóan is, az tényleg kis közösségként tudott működni. Nemcsak órára volt kötelező ebben a felállásban járni, tehát nem lehetett megválasztani, hogy melyik oktatóhoz megyek be statisztika vagy matematika órára, de így is vizsgáztunk. Hogy kötelező volt-e így jelentkezni vizsgára, erre már nem emlékszem, de biztos, hogy csoportosan mentünk még a szóbeli vizsgákra is. 5 ipar szakos csoport volt és két közlekedés szakos csoport, ez volt az ipar kar, kb. 150 fő. A többi szakot nem tudom, az összes létszám talán 400 körül volt.

Milyen közösségi élet zajlott, ahol így össze tudott kovácsolódni a csoport?

Akkor még az elképzelhetetlen volt, hogy nem járunk be órára. Ez azt jelentette, hogy már 8-kor mindenki bent volt az előadóban vagy a szemináriumi teremben, a szüneteket is együtt töltöttük. Katalógus volt, és következménye is volt. Emlékszem egy esetre, valamelyik hétfőn hazautaztam, nem értem vissza hétfő reggelre és matematikából katalógus volt. Jött a vizsga optimumszámításból. Gáspár tanár úr kedvesen felszólított: Kedves Beatrix, keresse ki magát. Tudtam én, hogy nem vagyok ott a listán. Így indultam a vizsgán, rögtön egy kis nehezítéssel.

Akkor még jellemzően megvoltak a szóbeli vizsgák is, illetve talán nem is volt olyan, ami tiszta írásbeli volt, az írásbeliek kombinálódtak szóbelivel is. Manapság zömmel átcsúsztunk az írásbeli vizsgákra. Ha nem volt óránk, akkor vagy a környékbeli mozikba vagy a Duna-parti lépcsőkre, vagy valami presszóba mentünk és azt is megengedhettük magunknak, hogy a Gellért sörözőjébe ültünk be és kellemesen eltelt az idő. Az ösztöndíjból még arra is futotta. Én több évig közársasági ösztöndíjas voltam, az 750 Ft volt akkor. Egy kezdő fizetésből sem maradt meg 750 Ft szabad rendelkezésre. Adott volt a kollégium, és 100-200 Ft-ért az étkezés is. Rendszeresen járt a csoportunk kirándulni is. Másik szervezőerő az a kollégium volt. Én a Makarenkó utcai kollégiumban laktam. Hogy egy szobába hányan laktunk? Hát szerintem el sem hinnék a hallgatók. Azt mondanák, ugyan, mesélsz te már ilyeneket. Elsőben 16 ágyas szobában voltunk és 8-an keresztüljártak rajtunk, mert volt egy belső szoba is. Emeletes ágyak voltak, pokrócok lógtak az ágyak oldalára föltéve. Mindenki próbálta szeparálni magát, kis lámpát fölcsíptetve a vaságyra, kis privát szférát így lehetett kialakítani. Az együtt lakók száma csökkent, ahogy magasabb évfolyamba léptünk, de azért én 8 ágyasnál kisebb szobában nem laktam. Meleg víz egy héten egyszer vagy kétszer volt. Mosófazekakban lehetett melegíteni a folyosón, különben meg hideg vízzel lehetett tusolni. Később ez már változott, volt rendszeresen csapból folyó meleg víz. Ja, és még lópokróc volt a takarónk elsőben és másodikban, harmad-, és negyedéven már paplant kaptunk. Denkinger tanár úr azt mondta – pont emlegette valaki az évfolyam-találkozón, az 50 éves aranydiploma osztáskor -, hogy jó a kollégistáknak, mert azok még az ágyban is deriválhatnak. Hát deriválhattunk, készülhettünk vizsgára, az biztos. Volt egyébként tanulószoba is, volt, aki azt vette igénybe, sokan inkább maradtunk a könyvtárban. A kollégium alagsorában volt egy színházterem, ami később a Balázs Béla Stúdió helyisége lett. Ott rendszeresen voltak klubestek, zenés-táncos összejövetelek. Ott volt a televízió is.

Volt arra lehetőség, hétvégenként rendszeresen hazajárjanak?

Akkor még nem volt ez a rendszeres hazajárás. Az idő tájt öt kedvezményes hazautazásra jogosító kis igazolványunk vagy lepecsételt lapocskánk volt. Azt osztottuk be, vagy lehetett teljes áron utazni. Nem volt olyan, mint most, hogy pénteken vagy csütörtökön kiürül egy kollégium.

Kik voltak az emlékezetes tanárai, akik meghatározóak voltak az Ön számára?

A Matematika Tanszékről meghatározó volt Gáspár László tanár úr, aki emlékezetes tanárunk volt mind stílusát tekintve, mind a hallgatókhoz való hozzáállása miatt. Később nagyon kedves, jó kollega lett. Meghatározó tanárom volt még Megyeri Endre, Szabados Anna is, hogy a szaktárgyakat emlegetsem. A Politikai Gazdaságtan Tanszékről a tavaly meghalt Zelkó Lajos tartott emlékezetes órákat. Azért ne felejtjük ki a saját tanszékemet sem, onnan többek között Ollé Lajos, Köves Pál. A KSH-ban dolgozó Rácz Albert is meghatározó volt számomra. Ezek az emberek főleg szakmailag adtak többet, akkor a tanár és diák között létezett a három lépés távolság.

Az egyetemen diákszervezetek szervezésében voltak programok?

Igen, de hogy ki szervezte, azt nem tudom pontosan. Már fiatal oktatóként ott volt a tanári klub, ahol együttesek léptek fel, irodalmi estek, ismeretterjesztő előadások vagy szakmai viták voltak. Vendég volt Sándor György humorista, meghívták Hirschlert, a nőgyógyászt, stb.

1968-ban végzett, diplomázott, milyen eredménnyel? Mi történt utána?

Igen, kitüntetéses oklevéllel végeztem. Utána elhelyezkedtem a Kőolaj és Földgáz Bányászati Kutató Laboratóriumában. Ez mindössze egy év volt, de abban az egy évben is volt a tanszékkel kapcsolat. Már negyedéves koromban demonstrátor voltam, ekkor pedig óraadóként heti 1-2 órát tanítottam. 1969-től kerültem a tanszékre tanársegédként. Aztán itt lépegettem előre, 1976-tól 1992-ig egyetemi adjunktus voltam, majd 1992-ben docens lettem. 2013-tól vagyok címzetes egyetemi tanár.

Kik voltak akkor a kollégák a tanszéken?

A ma élők közül a tanszék már akkor is meghatározó személyisége, Köves Pál, a Köves-Párniczky könyv Köves fele. Mondhatom azokat is, akik már eltávoztak körünkől? Párniczky Gábor, Ollé Lajos, Szikinger István, aki a belker-statisztikát vitte, Sörös János, Gyenge Erzsébet, Benedeczy Jánosné. Akik még élnek az akkoriak közül, Kerékgyártó Györgyné, Melega Tiborné, Ay János. Ez egy erős tanszék volt.

Mi volt a kutatási területe?

A saját kutatási területem részben a jövőkutatáshoz kapcsolódott, a prognosztikához: a teletűdési görbék vizsgálata. Aztán amikor adminisztratív vonalra is kerültem, akkor inkább az oktatás-módszertani kérdések és a hallgatói véleményezések kutatása került előtérbe.

Ez a hallgatói véleményezés akkoriban egy elég újszerű dolog volt?

Egy kicsit visszakanyarodom a tanszékhez és utána válaszolok a hallgatói véleményezésre is, mert ez nagyon összefügg a tanszékünk történetével. Amikor idekerültem a tanszékre, akkor egy nagyon jó szellemiségű közösségbe kerültem. Nem is volt ez a szó szoros értelmében – az én felfogásom szerint – olyan, mint egy munkahely. Ez egy közösség volt, olyan volt, mint egy második család. Ez a szellemiség az egész pályámra rányomta a bélyegét, meghatározta az egész pályafutásomat, a munkastílusomat, a munkamorálomat egyaránt. A tanszékünk több tárgyat tanított, volt olyan tárgy – ma is van –, ami az egész évfolyamot érintette. Akkor már voltak 500 fős évfolyamok, később meg már 900 fős évfolyam is. Tehát hihetetlen szervezőmunka kellett, hogy az oktatás minden gond nélkül, simán menjen. Az ilyen évfolyamszintű tárgyakhoz – de a kisebb, szakszintű tárgyakhoz is – team-ek, csoportok, tulajdonképpen stábok tartoztak, szerveződtek a tanszékről. Én, miután zömmel általános statisztikát tanítottam, több évtizeden keresztül, ahhoz a stábhöz kerültem, aminek a vezetője Köves Pál volt. A stáb tagja volt Kerékgyártó Erzsébet, Melega Tiborné és még néhányan mások. Ez a munkaközösség biztosította azt, hogy a néhány száz fős évfolyam oktatása gondtalanul menjen. Volt, amikor 25-30 csoport volt. Ez a stáb a tárgyfelelős vezetésével elkészítette az órarendeket, figyelve arra, hogy minden oktatónak megelégedésére szolgáljon, hogy a kisgyerekeseknek például ne legyen reggel 8-kor órája. Hol voltak akkor még a mobiltelefonok, vonalas telefon sem volt mindenkinek a lakásán, meg volt szervezve a helyettesítési rendszer is. Olyan időpontokban, amikor több csoportnak volt órája, a helyettes ott ült a tanszéken és körülnézett, hogy mindenki megérkezett-e. Ma már ezen mosolyogni lehet, mert a mobiltelefonon riasztják egymást, hogy probléma van, nem tudok bejönni, valaki ugorjon be helyettem. Ez a stáb készítette el az évközi, év végi dolgozatokat, íratta meg a vizsgákat, ez egy igazi csapatmunka volt. A mi tanszékünk családbarát munkahely volt. Lényegében két éven belül négyen kerültünk fiatalok a tanszékre, és nagyjából, kis beosztással születtünk is. Olyan hagyományok alakultak ki itt a munka során, amely hagyományok egy része a mai napig él. Ezért lehet mondani, hogy a tanszékünkön – emiatt a tárgyfelelősi rendszer miatt – megvolt az oktatásnak és a

számonkérésnek az összhangja. Azt, hogy ez az összhang, ez a harmonizáció megvolt, visszajelezték a hallgatói véleményezések is. Visszanézve több évtizedet a hallgatói véleményezésben, a tanszékünket mindig példamutatónak tekintették a hallgatókkal való kapcsolatokat illetően. A számonkérés vonatkozásában mindig azt mondták, hogy objektív a tanszék, mindig azt kéri számon, amit meg is tanított. A hallgatók is érzékelték a rengeteg háttérmunkát. Ez a tanszék nem volt egy zárt közösség, számtalan szálon kötődött az egyetemi közülethez. Így például a tanszék néhány tagja egyetemi, kari bizottságokban vett részt, akár több évtizeden keresztül is. Lehetne sorolni ezeket a bizottságokat, voltak ezek között kifejezetten szakmai – tehát tantervi vagy tananyagfejlesztési – bizottságok. Én két bizottságot szeretnék kiemelni, az egyik a Hallgatói Véleményezési Bizottság. Ebben a Hallgatói Véleményezési Bizottságban a tanszékünknek elég nagy szerepe volt, több tagja is részt vett – egyéb kollégák mellett – ebben a bizottságban. Eredetileg a nyugaton járt kollégák hozták a hírt, hogy ott a hallgatók véleményezik az oktatókat. A '70-es évek végén, '80-as évek elején ez a véleményezés úgy történt, hogy felállt valaki az órán és elmondta a véleményét. Hát azt el lehet képzelni, hogy milyen volt. Nyilvánvaló, hogy a nyilvános véleményezés két végletet jelenthetett, egyrészt vagy csak dicséret hangzott el, vagy valaki esetleg az indulatát vezette le. Nyilván ennél objektívebb véleményezési módszer kellett, így a '80-as években már bevezetődött egy papíralapú véleményezési rendszer és ebben vettek részt a tanszéki kollégák, többek között én is. Ez azt jelentette, hogy minden félévben bevittünk minden évfolyamon, minden csoportba egy kérdőívet, ahol az általuk tanult tárgyak megjelentek, a kötelező tárgyak eleve kinyomtatva névvel, az általuk tanult választható tárgyaknak pedig ők írták be a nevét. Egy egységes szempontrendszer szerint a tárgyat oktatót osztályozták ötfokozatú skálán. Ezt fel kellett dolgoztatni, elemezni kellett, összehasonlítani a korábbi évekkkel, visszajuttatni a tanszékekre, egy összefoglalót pedig az egyetemi vezetésnek. A kérdőív lehetőséget adott szöveges bírálatra is, azt az oktatóval, s tanszékvezetővel meg kellett beszélni. Ennek a rendszernek a működtetésében és fejlesztésében a tanszékünknek elvülhetetlen érdemei vannak, mert arra is felhívta a figyelmet, hogy nem mindenható a véleményezési rendszer, azt a helyén kell kezelni, alapvetően a tendenciákat kell látni.

Nem volt ellenállás az oktatók részéről az egész metódussal szemben?

Úgy gondolom elfogadták, sőt várták is az eredményeket. Ez a véleményezési rendszer alakult át teljesen elektronizálttá. Itt már bizonyos technikákkal kell rávenni a hallgatókat, hogy nyilvánítsanak véleményt. Míg amikor papíralapon eléjük vittük, ha már ott voltak órán, kitöltötték. Most korábban választhat tárgyat, aki kitölti, tehát van bizonyos terelés. Fontos információkat hordozott a félévenkénti véleményezési rendszer, de mást is kitalált a véleményezési bizottság, nevezetesen, hogy ne csak a tárgyat oktatók kerüljenek véleményezésre, hanem az egész oktatási folyamat. Ezért ötödév, a tanulmányuk végén egy sokoldalú kérdőívet kaptak a hallgatók, volt, amikor ezt államvizsgán osztottunk ki nekik. Megtaláltuk a módját, hogy minden hallgatóhoz eljusson. A kérdőívben a hallgatók visszatekintő módon, hosszabb időszakot átfogva értékelték az oktatás egészét, a tárgyakat, a tananyagokat, a számonkérést, stb. Azaz ekkor az öt évet minősítették tárgyszinten, de az egész oktatási struktúráról is mondhattak véleményt. Elmondhatták, miből szerettek volna többet, miből lett volna kevesebb is elég, hogyan látják a szakszemináriumot, az egyetemi közületet. Tehát az egyetemi lét minden mozzanatára igyekeztünk rákérdezni. Azzal zárult a kérdőív, hogy ha még egyszer jelentkezne, ide jönne-e, és nagyon büszkék voltunk, mikor a hallgatók 86%-a azt mondta, ha újrakezdené, minden kritika ellenére ide jönne. Ez sok évig működött. Aztán egyik évben gondoltunk egy nagyot: arra gondoltunk, meg kellene kérdezni a néhány éve végzett hallgatóinkat is. Kísérletképpen csináltunk egy felmérést, diplomás

pályakövetést. Megpróbáltuk a korábbi címükön elérni a hallgatókat és felkínáltuk, hogy papíralapon vagy elektronikus úton is válaszolhatnak. Fontos volt, hogy néhány év után hogy látják képzésüket, elhelyezkedési lehetőségeiket. Mennyiben tartják néhány évvel a végzés után hasznosnak, értékesnek a Közgázon szerzett tudást, mit tartanak az egyetem erős és gyenge pontjainak. Ez volt a Diplomás Pályakövetési Rendszer elődje.

A papíralapú technológiáról a digitális technikákra való áttéréshez voltak képzések, vagy egyéni csatornákon tanultak?

Válasszuk külön az oktatást, tehát a statisztikát, meg az adminisztratív vonalat. Az adminisztratív vonalon voltak kifejezetten erre célzott tanfolyamok. Amikor megjelent egy hallgatói nyilvántartási rendszer, jött a Neptun, vagy valami új programcsomag került a gépre, arra az egyetem mindig biztosított célzott oktatást a tanulmányi előadóknak. Más dolog a tanszék, az oktatásban használt programcsomagokra tanszéki berkekben van képzés.

1992-1995-ig volt dékán-helyettes a Közgazdaságtudományi Karon, 1995-2000-ig pedig az általános közgazdasági képzés dékánja. Milyen emléke fűződik ehhez az időszakhoz?

Picit hadd kanyarodjak vissza a tanszékhez, és utána rögtön ezzel folytatom. A tanszékünknek egyik jellegzetessége volt, hogy bizottságok révén kapcsolódott az egyetemi közéletbe, valamint több egyetemi vezetőt adott. Volt a tanszékről rektor-helyettes, Kupcsik József, valamint több dékánt is adott a tanszék az egyetemnek. Volt és most is van dékán-helyettes is. Engem 1992-ben talált meg az egyetem felkérése. Akkor a Közgazdaságtudományi Karra kerültem dékán-helyettesként és 1995-től pedig már az általános közgazdasági képzésen voltam dékán. Ebben az időszakban az egyetemen a nagyobb reformok már lezárultak. Beszéltek arról a rektorok, meg más beszélgető partnerek is, hogy reformok sorozata vezetett el ahhoz, hogy egy modern közgazdasági felsőoktatási intézmény jött létre. Ezek a reformok több dolgot is jelentettek, változott többek között a tantervi struktúra. Ugye azt mondtam, hogy bennünket még betereltek egy terembe és fölírták, hogyan töltsük ki az indexünket, most nemcsak arról van szó, hogy a hallgató otthonról vagy a világon bárhonnét bejelentkezik és felveszi a tárgyait, de a tárgyak között különböző státuszú tárgyak vannak, kötelező, kötelezően választható, választható, vagy még lazább alternatív tárgyak. Változott a tárgystruktúra, és változott a módszertan is. A nyugati egyetemekhez hasonlóan történt kísérlet a folyamatosabb számonkérésre, többek között két beszámolási hét beiktatására. Ezek a reformok természetesen szervezeti változással is jártak. Az oktatás tartalmi megváltozása és a szakképzés rendjének a megváltozása 1988-ban új kari struktúrát hozott magával. A Gazdálkodási, a Közgazdasági, valamint a Társadalomtudományi Kar mellett új oktatásszervezési egységeket hoztak létre, amelyek kvázi karok voltak, részben kari funkciókkal, dékáni vezetéssel. Ilyen volt az Alapozó Képzés, a Főiskolai Kar, valamint a Posztgraduális képzés. Az egyetem a képzési struktúrában megelőzte a korát. A reformfolyamat részeként, azzal párhuzamosan 1988-ban kétlépcsős képzést, 2+3-as képzést vezetett be. Ez azt jelentette, hogy volt egy 2 éves közös alapképzés, ezután választhattak a hallgatók az egyetemi szakok közül, s ezzel valamelyik karra kerültek, vagy főiskolai képzés keretében kaptak egy év után diplomát. A korai specializáció tehát megszűnt már 1988-ban és a hallgatónak is nagyobb mozgásteret biztosított a rendszer. Két év után dönthetett úgy a hallgató, hogy mégsem akar 5 évig itt maradni, egyetemi diplomát szerezni, elmegy az 1 éves főiskolai képzésre és kilép főiskolai diplomával. Ez nem zárta ki az egyetemi diploma későbbi megszerzését. Voltak, akik nem önszántukból mentek

a főiskolai képzésre: aki nem teljesített, bizonyos szigorlatokat nem tudott letenni, az két év után kényszerpályára került, és a főiskolai karra került. 1992-ben a képzési struktúra ismét változott, ez már – azt lehet mondani – a bolognai rendszer előfutára volt. 1992-ben az egyetem bevezette a 3+2-es képzést, ami azt jelentette, hogy a hallgatók 3 év egységes közös, az előzőnél hosszabb és tartalmában is megváltozott alapképzés után kapnak egy ún. alapidiplomát, majd ezzel vagy elmennek dolgozni, vagy rögtön mennek tovább egy szakosított képzésbe és ott kapnak egy végleges közgazdász diplomát. 1995-ben ki is adtuk ezt az ún. „közgazdász általános közgazdasági szakon” diplomát. A hatályos felsőoktatási törvény nem tartalmazta az alapidiploma kifejezést, csak a főiskolai diploma kiadását tette lehetővé, tehát főiskolaként kívánta finanszírozni az első három évet. Ezért az egyetem beszüntette a 3 év utáni diploma kiadását, továbbra is egy egységes közös alapképzésben voltak a hallgatók és egy rangsor alapján kerültek be az általuk óhajtott vagy kevésbé óhajtott, de az eredményüknek megfelelő szakra. Ez a képzés előfutára volt már a Bologna-szintű képzésnek. 2006-ban a felsőoktatási átalakulás után megindult a bolognai rendszerben történő képzés, ahol van egy 6 vagy 6 és fél éves alapképzés, aztán az alapidiplomával megy valaki a mesterképzésre.

1992-ben – visszakanyarodva a kérdéshez – én a Közgazdasági Karon voltam dékán-helyettes, akkor már a 3+2-es képzésnek az előkészítése megtörtént, amiben részt vettem. 1995-ben kerültem át ehhez az oktatásszervező, az első 3 évet menedzselő egységhez. Évente felvett az egyetem akkor már 900 hallgatót, ezek fogadását, az itt töltött 3 évét, a 3 év után szakra tételét menedzselni kellett. Erre szolgált a már említett speciális szervezeti egység, egy tanszékek nélküli kar, az Általános Közgazdasági Képzés, aminek dékánja voltam. Mikor csatlakozott az Államigazgatási Kar is, akkor a karok funkciója újragondolódott. Az alapozó képzést szervező önálló szervezeti egység megszűnt és Alapozó Képzés Programiroda néven működött tovább programigazgató vezetésével, a Közgazdaságtudományi Kar fennhatósága alatt, 2000-2002 között. Ez működött az első három évet. Mit jelentett ez? Lefordítottuk a tanterveket a működés nyelvére. Fogadni kellett a felvett hallgatókat, intézni ügyes-bajos dolgait. Az oktatás szervezése, az órarendek szervezése, a számonkérés szervezése, vizsgaidőszak, különböző tájékoztatókkal való ellátásuk, mind ehhez az egységhez tartozott. Olyan forogatókönyv szerint dolgoztunk, amely szinte hétre tartalmazta, hogy mikor mit kell csinálni a hallgatókkal, a tanszékekkel. Ez az egység szervezte akkor a nyílt napokat is, nagyon fontos volt, hogy milyen képet mutat magáról az egyetem. Később 7 karúvá vált az egyetem és bizonyos feladatok mind a 7 karra kiterjedtek. Akkor már oktatási igazgatóként az első három év dolgait is intéztem amellet, hogy az összes kar bizonyos közös dolgait, a szabályzatok, minisztériumi statisztikák, jelentések, stb. készítésének felügyeletét is elláttam. 2006- 2013-ig pedig a Közgazdaságtudományi Kar Kari Tanácsának tagja voltam.

Teljesen az oktatói, szervezői munka vette el minden idejét?

Nem, mert nemcsak én, hanem a tanszéki kollégák nagyobb része külön is figyelt arra, hogy ne szűküljön be se a tevékenysége, se a látásmódja, igyekeztünk részt venni egyéb szakmai rendezvényeken is. Számtalan egyetemen kívüli szakmai bizottságban, így a Statisztikai Társaságban vagy Statisztika Oktatók Szakosztályában is közreműködött a tanszékről több ember. Részt vettem ilyen rendezvényeken és az egyetemi hasonló rendezvényeken is. Akár valami politikai előadás volt, akár valaki egy nyugati vagy bármilyen egyetemről idejött előadást tartani, azért igyekeztünk figyelni erre is, részt venni, tanulni abból is.

Minek tulajdonítja, hogy Önt szerették és elismerték a hallgatók?

Hát ezt a hallgatóktól kéne megkérdezni, úgy gondolom. Az, hogy átéreztem a hallgatók problémáit, biztos sokat segített a velük való kapcsolatban. Megpróbáltam beleélni magamat a helyzetükbe, különösen mikor dékán voltam, és bármilyen problémával megkerestek. Tehát én más különösebb okát ennek nem tudom. Meg lehet nézni, hogy mit írogattak...

Megint nagy átalakulás előtt áll az egyetem. Tapasztalataira építve kérdezem, hogy mi volna az Ön szerint, amit az egyetemnek mindenképpen fontos lenne tovább vinni?

Nem látom az új szervezetet még, erre nem tudok válaszolni. De nemcsak mi, más felsőoktatási intézmény is keresi, hogy lehetne a hallgatókat megfogni, hogy lehetne őket jobban bevonni az egyetemi munkába, valahogy a kontakt kapcsolatokban jobban alapozni rájuk. Erre nemcsak mi nem találjuk a megoldást, más intézmények is küszködnek azzal, hogy hogyan lehetne a hallgatók figyelmét felkelteni és ez nyilván kihívás lesz az új rendszerben is. Mások a hallgatók. Nem rosszabbak, csak mások. Meg lehet próbálni olyan feladatokat adni nekik, amit kénytelenek megcsinálni, akár team-ben is, vagy felvetni problémákat, amiről gondolkodniuk kell.

Az épületen belül mi volt a kedvenc helye?

Ahol fiatal voltam, a III. emelet. Ez vicc, de én nagyon szerettem az I. emeleti folyosót, ahol a dékáni hivatalok voltak egymás mellett. Ott pezsgett az élet, bárkivel könnyen kapcsolatba lehetett kerülni és könnyű volt munkát végezni.

Egy kedves történetet még elmesélnék. Ugye mondtam, hogy a hallgatókat beszocializáltuk, ez azt jelentette, hogy nemcsak hogy nyílt nap volt, hanem gólyatáborokat is látogattunk. Ez fontos volt nekünk, ott találkoztak a felvett hallgatók először az egyetemmel, az egyetem képviselőivel. Aztán volt az ún. nulladik hét, ahol minden hallgató ott volt. Itt az egyetem bemutatása mellett szóba került az is, hogyan kell megszólítani az oktatókat, hogyan kell egyetemi ügyeket intézni, stb. Sok tanácsot kaptak itt az egyetemre vonatkozóan. A Hallgatói Önkormányzattal együttműködve a hallgató segítők, az instruktorok a környéket is megmutatták, hogy mit, hogy lehet intézni, hol van a könyvtár, hol van az informatikai épület. Az ő segítségével iratkoztak be, gépen vették föl a tárgyakat. Pár éve az unokámmal a játszótéren voltam, láttam ott két fiatal anyukát, kisgyerekekkel. Ismerősnek tűntek, gondoltam, taníthattam őket. Odajöttek hozzám. „Megismer, tanárnő?” Elmondták, hogy megfogadták a tanácsomat, amit mondtam a nulladik héten. Kérdem, melyik tanácsomat, annyi mindent mondtam. „Azt, hogy az egyetemi éveket használjuk ki arra is, hogy partnert keressünk magunknak.” Lehet, hogy másra kevésbé emlékeztek, nem emlékeztek arra, amit statisztikából tanítottam nekik, de azt mondták, hogy ez egy fontos tanács volt és boldog házasságban élnek. Amikor mi kezdtük az egyetemet, minden állami csoporthoz tartozott egy úgynevezett nevelőtanár. Ha valami problémánk volt, hozzá fordulhattunk, de olyan nem volt, hogy tanácsot adott volna, hogy hogy szólítok meg valakit, hogy megyek be egy irodába, meg hogy intézzem az ügyeimet. Olyan volt, hogy elvitt bennünket színházba, bevezetett bennünket egy kicsit Budapest kulturális életébe.

Az interjút készítette Sipos Júlia

Az interjú a BCE digitális történeti archívum számára készült beszélgetés rövidített részlete